

Một số biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh ở Trường Đại học Sư phạm Thể dục thể thao Hà Nội

Tạ Việt Thanh*, Nguyễn Hoàng Long**

*CN. Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội

**ThS. Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội

Received: 19/4/2024; Accepted: 26/4/2024; Published: 02/5/2024

Abstract: Through researching this topic, the project evaluates the current situation of the causes affecting the quality of national defense and security education in schools, as well as evaluates the advantages and disadvantages affecting the quality of national defense and security education in schools. Hanoi University of Physical Education and Sports. The topic also proposed 4 principles and 5 implementation measures to improve the quality of defense and security education at schools. From the measures proposed by the project, we hope to contribute to improving the quality of defense and security education at Hanoi University of Physical Education and Sports.

Keywords: Measures, quality, defense and security education, students, universities.

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP & AN) là nội dung quan trọng và bắt buộc ở mỗi cấp học, giúp cho học sinh, sinh viên (SV) nhận thức được tầm quan trọng của GDQP & AN trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Việc nâng cao chất lượng công tác GDQP & AN là một yêu cầu thiết thực cấp bách trong giai đoạn hiện nay nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển không ngừng của sự nghiệp giáo dục và đào tạo nước nhà, cũng như sự phát triển của đất nước. Trung tâm GDQP & AN Hà Nội 1 là một trong những trung tâm đứng đầu trong cả nước về công tác GDQP & AN cho SV các trường đại học, cao đẳng. Trung tâm đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo đồng ý là đơn vị chủ quản, tiến hành tổ chức giảng dạy, đánh giá kết quả học tập môn GDQP & AN và cấp chứng chỉ cho SV nhiều trường đại học và cao đẳng khu vực Hà Nội theo phân luồng của Bộ quốc phòng. Trung tâm GDQP & AN Hà Nội là đơn vị trực thuộc Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội, được giao nhiệm vụ trực tiếp giảng dạy, quản lý, ăn ở, sinh hoạt tập trung cho SV theo nếp sống quân đội và môi trường quân sự. Trung tâm có chức năng đào tạo kiến thức, kỹ năng GDQP & AN cho SV các trường đại học, cao đẳng trong khu vực. Trong nhiều năm qua Trung tâm GDQP & AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội đã không ngừng tiến hành nghiên cứu đổi mới hình thức tổ chức, quản lý, phương pháp dạy và học, để nâng cao chất lượng đào tạo GDQP & AN của nhà trường. Do đó, việc tiếp tục nghiên cứu đưa

ra những biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả GDQP & AN cho SV là việc làm hết sức cấp thiết. Xuất phát từ những lý do trên, với mục đích đánh giá thực trạng và đưa ra một số biện pháp để khắc phục những mặt còn tồn tại, hạn chế nhằm nâng cao chất lượng GDQP & AN của trung tâm ở Trường ĐHSPTT Hà Nội, chúng tôi nghiên cứu đề tài: “Một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng GDQP và AN ở Trường ĐHSPTT Hà Nội”.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu đề tài, tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, Phương pháp phỏng vấn toạ đàm, Phương pháp quan sát sư phạm, Phương pháp toán học thống kê.

- Địa điểm nghiên cứu: Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội.

- Khách thể nghiên cứu: SV Trung tâm GDQP và AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Những thuận lợi và khó khăn ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN, Trường ĐHSPTT Hà Nội

a. Thuận lợi

- Trung tâm GDQP và AN Hà Nội 1 nằm trong khuôn viên Trường Đại học Sư phạm TDTT Hà Nội và là đơn vị trực thuộc nhà trường nên được hưởng các điều kiện cơ sở vật chất, sân bãi dụng cụ rất phong phú, hiện đại của nhà trường vào phục vụ cho công tác

đào tạo SV tại trung tâm.

- Trung tâm có đội ngũ giảng viên (GV) gồm các sỹ quan biệt phái có nhiều kinh nghiệm chiến trường thực tế trực tiếp tham gia giảng dạy, hướng dẫn; ngoài ra trung tâm có đội ngũ GV được đào tạo chính quy từ các trường có chuyên ngành GDQP & AN.

b. Khó khăn

- Do đặc thù là SV học tập tại trung tâm đến từ nhiều trường đại học khác nhau trên đại bàn Hà Nội, mỗi trường có đặc thù riêng và SV học từ các chuyên ngành không giống nhau, do đó công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho SV còn gặp nhiều khó khăn, chưa sát theo đặc thù ngành học của SV từng trường, hình thức tổ chức chưa phong phú, việc tổ chức cho SV nghe thời sự định kỳ còn chưa thường xuyên, liên tục.

- Đội ngũ cán bộ phụ trách quản lý công tác HSSV còn thiếu về số lượng, GV quản lý còn kiêm nhiệm nhiều công việc khác, do đó cũng ảnh hưởng tới chất lượng công việc.

- Chưa có sự phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng và đồng bộ giữa các bộ phận của trung tâm, nên trong giải quyết công việc chung còn nhiều điểm vướng mắc.

- Việc ứng dụng công nghệ thông tin vào quản lý công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học và cập nhật khoa học công nghệ QP & AN trên thế giới còn chậm, ảnh hưởng tới việc nắm bắt kịp thời thông tin, cũng như công nghệ hiện đại trên thế giới còn nhiều hạn chế.

- Việc phối hợp giữa nhà trường, trung tâm với gia đình SV, với các tổ chức đoàn thể và các cơ quan có liên quan đến công tác GDQP & AN chưa đồng bộ, cũng góp phần ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN của trung tâm.

2.2.2. Thực trạng những nguyên nhân ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội

Qua nghiên cứu nắm bắt chúng tôi nhận thấy có một số nguyên nhân chính sau đây ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội, đó là:

- Chất lượng cán bộ, GV, nhân viên phục vụ của trung tâm còn thiếu về số lượng, tỷ lệ giữa GV trên SV còn cao, GV phải giảng dạy số tiết tương đối nhiều trong năm học, công tác học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ của GV còn chậm, chưa chủ động nâng cao trình độ học vấn, các GV đa phần có trình độ ở đại học và thạc sỹ, tỷ lệ GV có trình độ tiến sỹ còn thấp.

- Cơ sở vật chất, khí tài, thao trường, sân bãi... vẫn còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng kịp thời với số

lượng SV đến học tập tại trung tâm ngày càng cao; chất lượng trang thiết bị bị xuống cấp nhiều, việc thay thế còn gặp nhiều khó khăn do kinh phí hạn hẹp.

- Phương pháp dạy học của một số GV còn mang tính truyền thống, việc áp dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy còn chưa cao.

- Công tác tổ chức hoạt động ngoại khóa, văn hóa văn nghệ, TĐTT cho SV còn ít và chưa đa dạng về hình thức, cũng như phương pháp tổ chức, để lôi cuốn SV trung tâm tham gia rèn luyện, nâng cao chất lượng học tập GDQP & AN của trung tâm.

2.2.3. Một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội.

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban giám hiệu, Ban giám đốc trung tâm đối với công tác GDQP & AN của trung tâm. Theo đó, tiếp tục quán triệt, cập nhật, thực hiện nghiêm các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước về GDQP & AN; trọng tâm là Chỉ thị số 12-CT/TW, ngày 03/5/2007 của Bộ Chính trị (khóa X); Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng; Luật GDQP & AN; Quy định số 07-QĐ/BTCTW, ngày 16/4/2008 của Ban Tổ chức Trung ương về tiêu chuẩn kiến thức QP & AN cho cán bộ, đảng viên, v.v.

Hai là, tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, GV, nhân viên phục vụ bảo đảm số lượng, chất lượng, đạt chuẩn hóa đó là yếu tố quyết định chất lượng giảng dạy môn GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội.

Con người là yếu tố quyết định đến chất lượng đào tạo môn học GDQP & AN của nhà trường, mặc dù đội ngũ GV của nhà trường đều đạt chuẩn và trên chuẩn, nhưng với sự phát triển không ngừng của nền QP & AN trên thế giới, do đó khoa học công nghệ được ứng dụng vào trong khoa học quân sự, an ninh ngày càng cao, đòi hỏi đội ngũ GV phải không ngừng học tập nâng cao trình độ, để có thể tiếp cận với khoa học hiện đại của thế giới, từ đó nắm bắt kịp thời những kiến thức và kỹ năng mới về GDQP & AN để giảng dạy, trang bị cho SV trung tâm. Ngoài ra nhà trường, trung tâm luôn khuyến khích đội ngũ cán bộ, GV, sỹ quan của trung tâm tích cực tham gia nghiên cứu khoa học, nhất là các đề tài có tính ứng dụng thực tiễn cao để nâng cao chất lượng đào tạo của trung tâm.

Ba là, quan tâm bảo đảm đủ cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị kỹ thuật, thiết bị dạy học phục vụ công tác GDQP & AN. Nhà trường, trung tâm tiếp tục đầu tư xây dựng cơ bản trung tâm quy hoạch Trung tâm GDQP & AN căn cứ vào Quyết định số 1841/QĐ-

TTg, ngày 18/11/2020 của Thủ tướng Chính phủ bổ sung quy hoạch hệ thống Trung tâm GDQP & AN thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Cùng với đó, đẩy mạnh nâng cấp cơ sở vật chất, hệ thống giảng đường, phòng học chuyên dùng, thao trường, bãi tập, trang thiết bị dạy học, mô hình học cụ phục vụ cho công tác đào tạo cho SV của trung tâm nhằm nâng cao chất lượng GDQP & AN ở Trường Đại học sư phạm TĐTT Hà Nội. Tiếp tục biên soạn, ban hành giáo trình, sách giáo khoa môn GDQP & AN cho SV góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng công tác GDQP & AN, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Bốn là, đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy - học theo hướng tích cực, là môn học đặc thù nên có lý thuyết và có thực hành, vừa giáo dục chính trị tư tưởng, vừa rèn luyện phẩm chất đạo đức, ý chí, tinh thần kỷ luật và huấn luyện kỹ thuật quân sự. Vì vậy, SV sau khi tiếp cận với kiến thức đòi hỏi phải biết vận dụng những kiến thức đó vào thực tế. Việc dạy học theo định hướng phát triển toàn diện năng lực thực hiện không chỉ chú ý đến việc tích cực hoá người học về mặt trí tuệ mà còn chú ý rèn luyện cho họ những năng lực giải quyết các vấn đề gắn với thực tiễn, những tình huống nghề nghiệp. Tổ chức các hoạt động giảng dạy luôn luôn đổi mới, phong phú, đa dạng tạo kích thích hứng thú cho SV.

Đề đổi mới phương pháp dạy và học thì yêu cầu đội ngũ GV phải không ngừng đầu tư biên soạn giáo án điện tử, các bài giảng phong phú, sinh động hơn, thiết kế các hình ảnh, phim tư liệu về các cuộc kháng chiến giải phóng dân tộc, hoạt động QP & AN của các địa phương,... nhằm thu hút, lôi cuốn SV tích cực tham gia học tập. Ngoài ra cần GV chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng phương tiện dạy học hiện đại; khắc phục dứt điểm việc truyền thụ một chiều, tăng cường gợi ý, hướng dẫn, trao đổi, thảo luận. GV giữ vai trò định hướng, tổng hợp, giải đáp những vướng mắc, phát huy tinh thần tự học, tự nghiên cứu của học sinh, SV.

Năm là, tăng cường công tác quản lý, rèn luyện SV, tổ chức các hoạt động ngoại khóa sau giờ học tập để SV tham gia rèn luyện thể chất, văn hóa văn nghệ TĐTT. Đây là nội dung thiết thực, tạo môi trường quân sự để SV rèn luyện, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng GDQP & AN của trung tâm của Bộ môn. Trung tâm thực hiện quản lý theo phân cấp, duy trì nghiêm chế độ Trục chỉ huy, trực ban, các chế độ trong ngày, trong tuần, đưa hoạt động của SV gần giống như môi trường quân sự. Ngoài ra SV của trung

tâm còn được tham gia các cuộc thi do trung tâm tổ chức như thi gấp chăn màn, thi hát, thi tháo lắp súng, thi kéo co và thi các môn thể thao giữa các trung đội với nhau. Qua những hoạt động đó, nhằm mục đích tạo sân chơi lành mạnh, bổ ích cho SV, rèn luyện cho SV có tính kỷ luật cao, có sức khỏe tốt, đoàn kết và bản lĩnh vững vàng. Đồng thời nhằm kiểm tra, đánh giá công tác giáo dục, huấn luyện nội dung GDQPAN tại đơn vị.

3. Kết luận

Thông qua nghiên cứu đề tài này, tác giả đã đánh giá được những thuận lợi và khó khăn ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội. Bài viết đánh giá được thực trạng những nguyên nhân ảnh hưởng tới chất lượng GDQP & AN ở nhà trường. Qua đó cũng đưa ra được 4 nguyên tắc và 5 biện pháp thực hiện nhằm nâng cao chất lượng GDQP và AN ở nhà trường, 5 biện pháp đó là: Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Ban giám hiệu, Ban giám đốc trung tâm đối với công tác GDQP & AN của trung tâm; Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, GV, nhân viên phục vụ bảo đảm số lượng, chất lượng, đạt chuẩn hóa đó là yếu tố quyết định chất lượng giảng dạy môn học GDQP & AN ở Trường ĐHSPT Thể dục thể thao Hà Nội; quan tâm bảo đảm đủ cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị kỹ thuật, thiết bị dạy học phục vụ công tác GDQP & AN; Đẩy mạnh đổi mới phương pháp dạy - học theo hướng tích cực; Tăng cường công tác quản lý, rèn luyện SV, tổ chức các hoạt động ngoại khóa sau giờ học tập để SV tham gia rèn luyện thể chất, văn hóa văn nghệ TĐTT.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Quốc hội (2019), *Luật giáo dục Đại học Số 34/2018/QH14 ngày 1/7/2019*, Hà Nội.
- [2]. Thủ tướng chính phủ (2014), *Quyết định số 70/2014 / QĐ-TTg ngày 10 tháng 12 năm 2014* về Điều lệ trường đại học, Hà Nội.
- [3]. Ban Tổ chức Trung ương (2008), *Quy định số 07-QĐ/BTCTW, ngày 16/4/2008* về tiêu chuẩn kiến thức quốc phòng và an ninh cho cán bộ, đảng viên, Hà Nội.
- [4]. Thủ tướng Chính phủ (2020), *Quyết định số 1841/QĐ-TTg, ngày 18/11/2020* về bổ sung quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050, Hà Nội.
- [5]. Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 3 năm 2020* về việc ban hành Chương trình Giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học, Hà Nội.